

„Kiadós boncolás”

Nádas Péter Évkönyv című művének francia fogadtatásából

KÖNYVKRITIKA - LXIII. évfolyam, 32. szám, 2019. augusztus 9.

Péter Nádas: Almanach. Fordította Marc Martin, Phébus Kiadó, Paris, 2019, 336 oldal, 22 €

Arra számítunk, hogy ama elegáns növénygyűjtemények egy darabjával találkozunk, amelyekben az írók megfigyeléseket, gondolatokat, ízeket szoktak összegyűjteni; ezeket az olvasó szívesen veti egybe saját tapasztalataival. De az *Évkönyv* egészen más, még ha bizonyos értelemben ez is engedelmeskedik a műfaj szabályainak. Benne vannak a munkák és napok; a meg nem érkező tél, a kert ápolása, a fukszia dugványa, a kaszálás - oly nehéz - művészete, a kerti gép vásárlása, beszélgetés a szomszédal. [...] A szabadságról és a hatalomról, a behódolásról szóló feltárás a legkeményebb oldalak forrásául szolgál. Nádas Péter a nyolcvanas évek végének fordulóján ír. Magyarországról 1989 novembere előtt kezdett fölemelkedni a vasfüggöny. Az események nem jelennek meg, de természetesen inspirálják azt a filozófiát, amely kitérőket tesz Titus Livius és a római birodalom felé. A legkonkrétabb, legregényszerűbb részek földézik az író emlékeit, a gyermekkorát, „a kommunista terror” alatti szerelmeit. Sőt, a mű elején az évkönyv elindításához nyilvánvalóan azért nyit új füzetet, hogy „hozzáérjen az emlékeihez”, és nem azért, mert az az „utolsó, képzeletbeli menedék”. [...] Az, ami az emberek között történik - akik megismerkednek és találkoznak -, foglalkoztatja a regényírót. Ám az is nehéz, hogy leírja azokat a szálakat, amelyek közte és egy ismeretlen között szövődnek.

(Claire Devarrieux: Nádas Péter szabad alakzatokban. Libération, 2019. május 17.)